



MARCELLO
STANZIONE

MYRIAM
CASTELLI

ANJELI

VO VIDENIACH
VELKÝCH MYSTIČIEK

ANJELI

VO VIDENIACH
VELKÝCH MYSTIČIEK



ANJELI

VO VIDENIACH VELKÝCH MYSTIČIEK

MARCELLO STANZIONE
MYRIAM CASTELLI

Copyright © 2012 by Sugarco Edizioni S.r.l.
Via don Gnocchi 4, 20148 Milan, Italy

Z talianskeho originálu:
Angeli e mistiche - Viaggio tra le donne di Dio guidate dagli spiriti celesti

Vydal: © Zachej.sk, 2017

Preklad: © ThLic. Mgr. Klaudia Kuchtová, Th.D.

Grafika: © Lýdia Valter

Redaktorka: Zuzana Ring

Nihil obstat: ThDr. Daniel Boleš, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup – metropolita,
ABÚ Košice - Prot. č. 1163/17, 26. 10. 2017

Použité citáty pochádzajú zo slovenského ekumenického
prekladu Biblie.

© Slovenská biblická spoločnosť, Banská Bystrica, 2015

ISBN: 978-80-89866-72-4

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie
reprodukovat' v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom
(elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom)
bez súhlasu vlastníka autorských práv.

~ PREDHOVOR ~

Ked' som bol požiadaný, aby som napísal tieto úvodné stránky, zažil som pocit veľkej spokojnosti, a to vďaka vplyvu, ktorý svätí odjakživa majú na môj život a ktorý ma sprevádzal po celý čas môjho pôsobenia vo funkcii prefekta Kongregácie pre kauzy svätých.

Sväté, blahoslavené mystičky a ženy s krištáľovo čistou vierou, ktoré sa vyznačovali istotou Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba a zeme. Toho neba, ktoré mali milosť uvidieť, zatiaľ čo ich nohy spočívali pevne na zemi. Ženy, ktoré otvorili dvere svojej duše, keď na ne zaklopal Boh. Prostredníctvom rôznych epizód z ich života sa dozvedáme niečo o existencii anjelov a o ich vzácnej službe zameranej na blaho ľudí. Živé a účinné svedectvá o vzťahu, ktorý spája ľudstvo s nebeskými duchmi, ale aj o dobe, v ktorej žili.

Existencia anjelov je pravda viery doložená Svätým písmom a Tradíciou. Sv. Augustín ich opisuje takto: „Slovo anjel je názov úradu, nie prirodzenosti. Ak sa pýtame na meno tejto prirodzenosti, dostaneme odpoveď, že je to duch; ak sa pýtame na úrad, dostaneme odpoveď, že je to anjel: je to duch pre to, čím je, kým pre to, čo koná, je anjel.“ Anjeli sú celou svojou bytosťou Boží služobníci a poslovia. Keďže „stále hľadajú na tvár Otca v nebesiach“ (Mt 18,10), „plnia jeho príkazy a poslúchajú hlas jeho slova“ (Ž 103,20). Teda toto je kniha, ktorá hovorí o anjeloch v živote mystičiek, ktoré okúsili pomoc nebeských duchov: existuje vzťah podobnosti

medzi osobnosťou týchto žien a anjelmi. Každá z nich má inú víziu anjela. Postačí siahnuť po niekoľkých príkladoch zo života slávnej stigmatizovanej Veroniky Giuliani, ktorá mala anjelskú pomoc a útechu na svojej neľahkej ceste kríža. V živote bavorskej františkánky Márie Krescencie Hoess, naopak, vidíme, ako jej pomáhal anjel strážny aj v tých najponíženejších službách domáceho života. Ešte známejšie sú anjelské navštívenia sv. Františky Rímskej. Odlišný je však anjel Gemmy Galgani, ktorý jej robí poštára, pomáha jej dokonca s doručovaním listov, ktoré nosí z Luccy do Ríma otcovi Germánovi, jej duchovnému vodcovi; alebo anjel Ruženy z Limy, ktorý jej opatril lieky potrebné na vyliečenie, keď bola chorá. A ďalej: Terézia z Ávily, jedna z najväčších mystičiek v dejinách kresťanstva, reformátorka karmelitánskeho rádu, ktorá zhrňa svoju skúsenosť vo vyjadrení: „Iba Boh stačí.“ (je postačujúci, aby naplnil celú šírku ľudského srdca) a ktorá vďaka serafínovi obdržala od Pána transverberáciu srdca.

Napokon, bol to anjel, čo nám podal jednu z najneuveriteľnejších správ, keď sa jedného dňa vybral do Nazareta do domu ženy menom Mária a zvestoval jej, že bude mať dieťa menom Ježiš, Božieho Syna, ktorý sa narodí, aby spasil svet. Úloha anjelov je totožná s úlohou, ktorá je vyhradená týmto mystickým ženám, aj keď vo väčšine prípadov nemali ako spoločníka v rozhovore archanjela Gabriela, ale jednoduchého a skromného anjela.

Konkrétne ženy premenilo stretnutie s Bohom, po ktorom žili viac s anjelmi než s ľuďmi. Milované Bohom a ním, obdarované víziami a extázami, počas ktorých vstupovali do sveta, ktorý by sme my súčasníci nazvali virtuálny. Jediný podstatný rozdiel je v tom, že pri virtuálnosti moderného

sveta je potrebné nasadiť si okuliare, kým pre tieto mystické ženy okuliarmi je viera, ktorá im umožňuje vyjsť z tohto sveta a vstúpiť tam, kde ucítia vôňu nebies.

Sú to príklady veľmi špeciálnej virtuálnosti dávajúcej zmysel životu, ktorý musia stratiť, aby ho opäť našli, ako požaduje Ježiš od svojich učeníkov: „Lebo kto by chcel svoju dušu zachrániť, stratí ju. Ale kto stratí svoju dušu pre mňa, zachráni si ju“ (*Lk 9,24*).

Anjeli vedú, utešujú a riadia kroky ľudí, ktorí povedali áno Pánovi. Ten si ich vybral pre špeciálne poslanie na väčšiu Božiu slávu a pre dobro Cirkvi, Kristovej nevesty, a viedol ich neraz neprebádanými chodníkmi sveta, často nebezpečnými a dramatickými, ktoré sú takými kvôli nástrahám zla. Ženy obzvlášť obdarené milosťou, na ktorú odpovedali s nesmiernou veľkodušnosťou; ženy, ktoré trpeli s Kristom drámu kríža a obetovali svoje utrpenie na odčinenie hriechov sveta.

Pri čítaní týchto stránok mi prichádzajú na um slová evanjelia: „Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nikdy nevojдете do nebeského kráľovstva“ (*Mt 18,3*).

Na to, aby sme milovali svet neba, je potrebné byť deťmi v srdci. Naša spoločnosť, ktorá stratila zmysel pre Boha, potrebuje svätých a anjelov. Čo by bol svet bez svätých a nebo bez anjelov? Určite by bez anjelov neexistovala väčšina umenia. Stačí si len spomenúť napríklad na anjeličov od Giotta, ktorí sa nachádzajú v kaplnke Scrovegniovcov v Padove, alebo na epizódy zo života sv. Františka z Assisi.

Anjeli a mystičky, svätci a svedkovia, binóm a lekcia pre naše životy. Nieкто spoznal drámu našej doby v samote. U moderného človeka – napriek tomu, že v metropolách sveta sa hemžia davy, a napriek neustálemu ponáraníu sa

do ohlušujúceho ruchu a do nepretržitých televíznych snímkov – vzrástla samota. S ňou sa spája depresia, ktorá je jej klinickým obrazom. Môžeme teda povedať, že ak má človek vieru v Ježiša Krista a v anjela strážneho, ktorý ho k nemu vedie, potom nie je nikdy sám.

Modlitba a mystické spoločenstvo s Bohom, anjelmi a archanjelmi, trónmi aj panstvami: fascinujúci svet, ktorý patrí mystikom! Potrebujeme vieru, kontempláciu, svedectvá ľudí zamilovaných do Ježiša, ktorí vedia objať kríž až po úplné stotožnenie sa s Kristom, mystikov a anjelov: znovu ich prinesme do našich domovov, do každodennosti našej existencie. Iba oni, svätí, sú pravými revolucionármi a svätosť môže byť prístupná všetkým.

„Som dážď, ktorý rozosmieva trávu radosťou života“ je obraz, ktorý nám poskytuje o sebe veľká mystička Hildegarda z Bingenu, teraz učiteľka Cirkvi, ktorá videla, ako nebeskí duchovia, deväť anjelských zástupov, odrážajú zvuky, ktoré Boh vydáva v blažených dušiach v nebi. Tieto stránky sú ako kvapky dažďa v púšti vysušenej zlom; ním je náš svet, ktorý, oklamáný inými silami, sa vymanil z blahodarnej rosy Božej lásky.

*+ Kardinál José Sarajva Martins,
emeritný prefekt Kongregácie pre kauzy svätých*

~ ÚVOD ~

„**M**ystici sú kanálmi, cez ktoré preniká do nášho ľudského vesmíru nevedomosti a ilúzie trochu poznania skutočnosti,“ napísal anglický mysliteľ A. Huxle, aby ukázal, ako dnešný človek začína živšie pociťovať záujem o asketiku a mystiku. Ten istý mysliteľ hovorí: „Úplne antimystický svet by bol slepým a šialeným svetom. A my sa teraz ocitáme vpredu, nebezpečne vpredu, v temnote.“

Tento človek, ponorený do temnoty, zahalený do vln ateizmu, novopohanstva a diktatúry relativizmu, sklamaný z mnohých lákadiel našej doby, vrátane tých, ktoré vyrobila veda a technika, dnes objavuje nový impulz a začína živšie pociťovať záujem o asketiku a mystiku. Jemu sú adresované stránky tejto knihy; tie svedčia o sile toľkých výnimočných učiteľiek ducha, ktoré svojím životom a učením nepodľahli móde alebo sentimentalizmu, ale nechali sa viesť priamo Bohom.

Stretnutie, boj, odpoveď. To sú momenty, ktoré charakterizujú mnohé životy žien opojených Božou prítomnosťou, pohltených do víru vzťahu s božstvom do tej miery, že ich oddelí od ostatných a od vecí na svete. Žien, ktoré vášnivo milujú Ježiša Krista. Žien oddaných modlitbe a činorodej láske, ktoré stáli chudobným a prostým ľuďom nablízku. Žien jednoduchých i vzdelaných, šľachticien i slúžok. V určitom okamihu života sa krížil ich a Ježišov pohľad a priťahané touto božskou silou sa rozhodli žiť z neho a s ním navždy.

Spoločným menovateľom vybraných výnimočných žien, ktoré patria do tisícročnej histórie Cirkvi, je skutočnosť, že ich ochraňovali a boli na ich ceste prítomní anjeli, netelesné, neviditeľné a nesmrteľné bytosti, ktoré neustále kontemplujú Boha tvárou v tvár, vebia ho a slúžia mu. Sú to ženské postavy s pohľadom neustále obráteným k nebu, nekonečnému priestoru Boha, kde existuje odjakživa a navždy, ktoré však vedeli aj kráčať po zemi a vedené Božími poslami vedeli konať v prospech mnohých.

Vzývali ich, prosili Boha o pomoc a aj ju dosiahli a nechali sa sprevádzať v poslaní, ktoré im bolo zverené. Ženy ochraňované vlastným anjelom, ktoré vedeli čeliť akejkoľvek prekážke, zmenili prostredie a život svojej doby, založili nové rehoľné rády a dali nádej ľuďom v každej epoche.

Kniha rozpráva o viac ako šesťdesiatich príbehoch rozdelených do troch kapitol: sväté, blahoslavené a Božie ženy, ktoré sa klenú stáročiami a píšu krásne stránky dejín a kresťanskej spirituality. Striedanie epoch ukazuje iný spôsob nasledovania Krista a nadviazanie vzťahu s nebeskými duchmi. Vidíme napríklad, že v prvých storočiach za svätých boli uznaní mučeníci, ktorí vyliali svoju krv, aby vydali svedectvo Kristovi, a vidíme, ako Boh podporoval v skúške svojich hrdinov tým, že im posielal svojich anjelov. To je prípad napríklad Perpetuy, Agnesy, Cecílie či Kataríny Alexandrijskej.

Životy žien premenených milosťou, ktoré žili v Božích záhradách a boli osvietené takým svetlom anjelov, aké „odráža kvitnúce božstvo“. Áno, pretože, ako povedal sv. farár z Arsu, „v duši ponorenej v Božej milosti je vždy jar“.

Mimoriadne ženy, ktoré prijali šepot anjelov a nasledovali ich pokyny k vernému plneniu vôle Boha, ktorý volá všetkých ľudí k spásu v Kristovi Ježišovi. Sú to ženské po-

stavy, čo spoznali v nádhernej, rozľahlej anjelskej milícii organizované Božie vojsko s rozdielnymi úlohami, stupňami a postavením. Im Boh zo svojej výsady daroval chvíle zvláštneho spoločenstva, ukázal záblesk nebeskej slávy, svetlo Kristovej tváre, stred anjelského sveta.

Mozaika najrôznejších príbehov žien, ktorých vnútorný život sa neustále vyvíja; pomalý proces, ktorý nasleduje rozmanité etapy a ukazuje konštantu, ktorá spája všetky: posledná etapa, čiže ich otvorenie sa perspektíve „anjelského života“.

V tejto mozaike sa vynárajú niektoré postavy ako napríklad Františka Rímska, mystička zo Zátiberia, ktorej sa anjel ukazoval ako desaťročné dieťa s dlhými vlasmi, so žiarivými očami, oblečený v bielom rúchu: stál pri svätej najmä pri početných bojoch s diablom, ktorým musela čeliť. Iný je prípad mystičky našej doby, Bavorčanky Terézie Neumannovej, súčasníčky Pátra Pia, ktorá mala každodenný a pokojný kontakt s anjelmi; oslepla a ochrnula v dôsledku nehody, prejavili sa u nej stigmy a následne sa tridsaťšesť rokov živila len Eucharistiou, kým nebola zázračne uzdravená svätou Terezkou Ježiškovou, najprv zo slepoty a potom z ochrnutia.

Medzi mystičkami dvadsiateho storočia nájdeme Terezu Palminotovú, stigmatizovanú, ktorá mala taký blízky vzťah s anjelom strážnym, že ho volala „môj anjelik“. Jemu pripisovala mnoho duchovných skutočností a konkrétnych zásahov.

Nakoniec zmienka o Natuzze Evolo, mystičke z Paravati. Bola vydatá a mala deti. Bola protagonistkou mimoriadnych javov s darom bilokácie a s darom prežívať Kristove bolesti počas Veľkej noci: videla anjela strážneho po pravici ľudí, zatiaľ čo u kňazov ho videla po ich ľavici.

Výnimočné životy, blahoslavené a sväté, ženy z evanjelia, ktoré verili v anjelov, nechali si od nich poradiť a nechali

sa nimi viesť v dramatickom a strhujúcom dobrodružstve, akým je vzťah človeka s Bohom. Jednoduché a prosté príbehy, ktoré svedčia o tom, že každý z nás je hĺstka zeme schopná nechať vyrásť Božie semená, a ktoré potvrdzujú to, čo povedal kardinál J. Danielou: „Najväčší svätci a Boží ľudia žili v dôvernom vzťahu s anjelmi.“

~ Časť I ~

SVÄTÉ MYSTIČKY

ANJELI NA SCHODOCH DO NEBA

Perpetua (II. – III. storočie)

Láska je jediný platný cestovný pas do večnosti.
(François Favreau)

Po slávnostiach sv. Jozefa a Zvestovania jediná povinná spomienka v mesiaci marec je na siedmy deň, ktorý je vyhradený dvom mladým ženám – Perpetui a Felicite. Tie v roku 203 podstúpili mučeníctvo za vlády Septimia Severa, cisára afrického pôvodu, ktorý bol v nepretržitom boji proti mnohým nepriateľom Rimanov. Na obranu proti nim použil striktné zoraďenú a poslušnú armádu.

Na konci roku 202 existovala v Kartágu malá kresťanská skupina veľmi zvláštneho druhu, pretože nebola riadená kňazom, ale laikom, Saturom. Tento mladý muž zhromaždil okolo seba mnoho nasledovníkov bez ohľadu na bohatstvo, postavenie alebo pohlavie. Okolo Satura sa stretli otroci ako

Revocatus a Felicita spolu s chlapcami z vysokej spoločnosti, akými boli Saturninus a Secundinus, a mladou, dvadsaťjedenročnou patricijkou Vibiou Perpetuou, vydatou ženou, matkou niekoľkomesačného bábätka.

Celá rímska Afrika bola vtedy násilná a nepriateľská voči kresťanom vinou skupín heretikov, montanistov, ktorých fanatizmus a agresivnosť popudzovali pohanské zástupy, nechotné rozlišovať medzi rôznymi skupinami zakázaných siekt. Po udaní Saturovi katechumeni, ktorí ešte neboli pokrstení, boli zatknutí. Ich horlivosť spôsobila u prefekta Hilariána zdesenie, keď objavil medzi väzňami aj veľaváženú Vibiu Perpetuu, ktorá, narodením aj manželstvom, predstavuje vysokú aristokraciu regiónu. V nádeji, že oddelí osud mladej patricijky od osudu jej spoločníkov menej urodzeného pôvodu, Hilarián dá najskôr zatvoriť skupinu do súkromného domu. A urobí čokoľvek preto, aby priviedol Perpetuu k tomu, čo on pokladá za zdravý rozum. Jedného dňa uvidí mladá žena prichádzať svojho otca s jej dieťaťom v náručí. Nasleduje srdcervúca scéna, v ktorej otec plače, prosí, vyhráza sa, oháňa sa svojou otcovskou autoritou predtým, než dá dieťa do náručia svojej dcéry, a zapriaháva ju, aby ho nenechala osiriť (sv. Perpetua zanechala ručne napísaný príbeh zo svojho väzenia). Ale Perpetua sa nenechala premôcť ani pohľadom na svojho syna, ani slzami svojho otca.

Hilarián zmenil taktiku: podcenil rímsku čnosť Vibie Perpetuy. Ako táto patricijská šelma, ktorá čelí smrti a poprave, vydrží to, že s ňou bude zaobchádzané ako s otrokyňou, zbavenou pohodlia a luxusu, v ktorých bola vychovávaná? Malú skupinu priviedli späť do Kartága a hodili do jamy, najpotupnejšieho doživotného väzenia, ktoré Hilarián

bol schopný nájsť v chudobných štvrtiach mesta. Pred touto páchnucou a špinavou realitou určite prasknú nervy mladej ženy aj jej priateľov, prefekt je o tom presvedčený.

Hilarián nevzal do úvahy niekoľko faktorov. Po prvé, hr-dinský návrat Saturu, ktorý bol neprítomný v čase zatknutia svojich priateľov. Mladý muž sa obával, že jeho novokrstenci odpadnú od viery a zaprú ju, preto sa vydal úradom a vzal na seba plnú zodpovednosť za ich obrátenie, čo v medziach zákona veľmi priťažuje jeho prípadu. Prítomnosť ich vodcu v skutočnosti vleje novú silu nešťastníkom, no predovšetkým Saturovi sa podarí nájsť kňaza, ktorý pokrstí jeho priateľov. Sviatosť povzbudí všetkých vrátane Felicity, ktorú vyčerpávalo pokročilé tehotenstvo.

V tejto atmosfére horlivosti začína séria snov a vízií, ktorých budú Saturus a Perpetua príjemcami a kde sa stretnú Kristus, anjeli a zlí duchovia. Perpetua mala počas modlitby zvláštne videnie: zlatý rebrík siahajúci zo zeme až do neba, podobný biblickému videniu Jakubovho rebríka. Po tom veľmi úzkom rebríku mohla vystupovať iba jedna osoba a pri päte rebríka bol obrovský had. Na najvyššom stupni rebríka Perpetua zazrela Saturu obklopeného anjelmi, spolumučeníka, ktorý ju pozval vystúpiť hore slovami: „Pod', ale dávaj si pozor, aby ťa neuhryzol had.“ Perpetua odpovie Saturovi: „Nie, neuhryzne ma, pretože je vo mne Ježiš.“

Hoci majú videnia Vibie Perpetuy nádhernú symboliku, hodnu najväčších mystikov, hoci vidí pri niekoľkých príležitostiach, ako zahнала nohou diabla, a to v podobe draka, ako aj v podobe Egypťana, ktorý robí grimasy; Cirkev vďačí práve Saturovi za jedno z prvých psychagogických videní anjelov.

Raz v noci po tom, čo Perpetua vyrozprávala, ako jej Saturus pomohol vystúpiť po vysokom a veľmi úzkom reb-

ríku, ktorého každý stupienok bol ostrým mečom a ktorý sa strácal v nebi, Saturus sa ujal slova. V jeho sne alebo v jeho videní oni zomreli v amfiteátri: „Štyria anjeli preniesli naše duše smerom na východ, bez toho, aby sa ich dotýkali. Boli sme položení do obvyklej polohy, ale zdalo sa, že stúpame na mierny svah.“ (*Skutky kartáginských mučeníkov*). Svedkovia prenesení týmto spôsobom prišli do nádhernej záhrady plnej anjelov a blažených, ktorí volajú pri pohľade na nich: „Tu sú! Tu sú!“

Mučeníci sú víťazne vedení k trónu Baránka. Kristus sa skláňa, aby ich privítal a dal im bozk pokoja. Aby mohli byť v jeho výške, anjeli ich jedného po druhom dvíhajú.

Bolo to varovné videnie. Dňa 7. marca 203 Saturus a jeho spoločníci zahynuli v aréne.

Meno Perpetua sa dostalo na dôležité stránky dejín talianskej literatúry vďaka *Snúbencom* od Alessandra Manzoniho, ktorý pomenoval menom Perpetua ženu, ktorá vykonávala domáce práce u dona Abbondia a jej meno sa stalo symbolom gazdín, ľudovo nazývaných práve „perpetue“.

PATRÓNKA HUDBY

Cecília (III. storočie)

*Svätí sú ako mnohé malé zrkadlá,
v ktorých nazeráme na Ježiša Krista.
(sv. farár z Arsu)*

Anjeli sú prítomní v evanjeliu, aj keď striedmo. Objavujú sa ako osloboditelia Petra, ktorý bol držaný vo väznici v Jeruzaleme, alebo ako Pavlovi ochranovia pri jeho putovaní celou ríšou. Anjeli neopustili mladú Cirkev po smrti apoštolov. Keď sa rozpúta prenasledovanie, mnohým mučeníkom budú pomáhať v ich utrpení anjeli.

Na rozdiel od väčšiny patricijských rodín Ríma, Valeriovci si nezvolili za svoje bydlisko v meste elegantnú štvrť, akou bola štvrť Aventino, ale zaľudnenú a obývanú štvrť Trastevere (Zátiberie). Na ruinách ich obydlia stojí dnes jeden z najkrajších kostolov v Ríme, za námestím málo navštevovaným turistami, na konci záhrady, ktorá si uchovala svoju starobylú architektúru, s fontánou uprostred, so svojím rozáriom a svojimi begóniami. Kostol nesie názov Svätá Cecília. Archeológovia sa zhodujú v tom, že súčasná Svätá Cecília je nástup-